

¹Ж.А. Кусайнова *

¹Абай атындағы ҚазҰПУ-нің магистр, оқытушы
E-mail:Zhuma_1612@mail.ru

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ ПӘНІНДЕ ОТАНСҮЙГІШТІККЕ ТӘРБИЕЛЕУ БОЙЫНША ТӘЖІРИБЕЛІК ЖҰМЫСТАРДЫҢ НӘТИЖЕЛЕРІ

Аңдатпа

Бұл мақалада Тарих сабағының тәрбиелік мәні, адамгершілік және патриоттық тәрбие мәселесіне еңбектерін арнаған әдіскер- ғалымдар, отаншылдық сезімді қалыптастыруға ерекше мән беріп, оны ұйымдастырудың тиімді жолдары мен тәсілдерін қарастырылған.

Отаншылдыққа тәрбиелеудің міндеттерін жүзеге асыруда мектепте оқытылатын Қазақстан тарихы пәнінің орны ерекше анықтап, төмендегідей әдістемелік шарттарымен бекітілген. Әдістемелік еңбектерде тарихты оқытуда оқушыларға тәрбиелік әсер ететін әдіс-тәсілдерді ескере отырып, эксперимент сыныпта төмендегідей әдістеме қолдану тиімді екені анықталды. Эксперимент нәтижесі, Қазақстан тарихын оқытуда оқушыларға тәрбиелік әсер ететін, белсенді оқыту әдістері мен жаңашыл технологияның мүмкіндіктерін қолданудың тиімділігін көрсетті.

Эксперимент топта Қазақстан тарихын оқытуда оқушыларға тәрбиелік әсер ететін, оларды ойландыратын, баға бергізетін, осылардың негізінде белгілі бір идеялар мен сенімдер туғызатын тарихи фактілер, идеялар, айқын, нақты фактілер, оқушылардың сезіміне әсер ететіндей материалдар таңдап алынды. Осындай іріктелініп алынған фактілердің әсері оқушылардың ойланып, ой елегінен өткізген сайын күшейе түсетінін көрсетті. Зерттеу барысында, осы ұсыныстарды басшылыққа алып, отаншылдыққа тәрбиелеуде белсенді әдістемелік тәсілдерді үнемі жетілдіріп отыру қажеттігіне ғылыми зерттеу жұмысы барысында көз жеткіздік.

Кілт сөздер: эксперимент, Отан, патриотизм, қанатты ұтқыр, фактілер, идеялар, айқын, нақты.

¹Kusaynova Zh.A. *

¹Department Of Internal Affairs Of The Republic Of Kazakhstan Master's degree, teacher at Abai Kaznpu E-mail:Zhuma_1612@mail.ru the mob number. 87077721731

RESULTS OF PRACTICAL WORK ON FOSTERING PATRIOTISM IN THE SUBJECT OF HISTORY OF KAZAKHSTAN

Abstract

In this article, methodologists - scientists who have devoted their work to the educational essence of history lessons, moral and patriotic education, pay special attention to the formation of a sense of patriotism, consider effective ways and methods of its organization.

In the implementation of the tasks of patriotic education, the place of the subject of the history of Kazakhstan taught at the school is determined and determined by the following methodological conditions. In the methodological works, taking into account the methods and techniques that have an educational impact on students in teaching history, it was found that the use of the following methodology in the experimental class is effective. The results of the experiment showed the effectiveness of using the possibilities of active teaching methods and innovative technologies that have an educational impact on students in teaching the history of Kazakhstan.

In the experimental group, materials were selected that have an educational impact on students in teaching the history of Kazakhstan, make them think, evaluate, and on the basis of which historical facts, ideas, clear, concrete facts, and influence the feelings of students give rise to certain ideas and beliefs. The influence of such selected facts has shown that the more students think and reflect, the stronger the effect. In the course of research, guided by these recommendations, we were convinced of the need for continuous improvement of active methodological approaches to patriotic education.

Keywords: experiment, Homeland, patriotism, winged mobility, facts, ideas, real, real.

¹*Кусайнова Ж.А.**

¹*Магистр, преподаватель КазНПУ им.*

Абая E-mail: Zhuma_1612@mail.ru

РЕЗУЛЬТАТЫ ПРАКТИЧЕСКОЙ РАБОТЫ ПО ВОСПИТАНИЮ ПАТРИОТИЗМА В ДИСЦИПЛИНЕ "ИСТОРИЯ КАЗАХСТАНА

Аннотация

В данной статье рассматривается воспитательное значение урока истории, методисты - ученые, посвятившие свой труд проблеме нравственного и патриотического воспитания, уделяют особое внимание формированию чувства патриотизма, обсуждают эффективные пути и способы его организации.

Особое место в реализации задач патриотического воспитания отводится преподаваемому в школе предмету История Казахстана, который закреплен следующими методическими условиями. В методических трудах установлено, что с учетом методов и приемов, оказывающих воспитательное воздействие на учащихся при изучении истории, в экспериментальном классе наиболее эффективно применение следующей методики. Результаты эксперимента показали эффективность использования возможностей инновационных технологий и активных методов обучения, оказывающих воспитательное воздействие на учащихся при изучении истории Казахстана.

В экспериментальной группе подобраны исторические факты, идеи, очевидные, реальные факты, которые оказывают воспитательное воздействие на учащихся при изучении истории Казахстана, заставляют их думать, оценивать, на основе которых рождаются определенные идеи и убеждения, влияют на чувства учащихся. Влияние таких отобранных фактов показало, что по мере размышлений и размышлений учащихся становится все сильнее. В ходе исследования, руководствуясь данными рекомендациями, мы убедились в необходимости постоянного совершенствования активных методических подходов в воспитании патриотизма.

Ключевые слова: эксперимент, Родина, патриотизм, крылатый подвижник, факты, идеи, очевидные, реальные.

Кіріспе. Отаншылдыққа тәрбиелеудің міндеттерін жүзеге асыруда мектепте оқытылатын Қазақстан тарихы пәнінің орны ерекше анықтап, төмендегідей әдістемелік шарттар қарастырылған.

- тарихты оқытуда оқушылардың дүниеге ғылыми көзқарасын қалыптастыру;
- тарихты оқыту барысында мұғалімнің маңызды идеяларды, фактілер мен ұғымдарды, түсініктерді дұрыс тандай алуы және оны түсінікті, оқушылар сезіміне әсер ететіндей ашып көрсетуі, нақты, анық, әсерлі, тәрбиелік, дамытушылық жағынан аса маңызды деректер мен оқиғаларды дәлелді, ұтымды таңдау;
- тарихты оқытудың әсерлігі мен нақтылығын арттыратын әр түрлі әдістемелік құралдарды мұғалімнің тиімді пайдалануы;
- тарихи оқиғалар мен құбылыстарды талдауда және бағалауда оқушылардың белсенділігін, шығармашылығын арттыратын өзіндік жұмыстарға кеңінен тарту;

– тарихты оқыту процесінде және сабақтан тыс жұмыстарда тарих курстарынан алған білім, білік, дағды-машықтарын жүйелі түрде пайдалану;

– оқушылардың білімінің дара дамуын бағдарлау арқылы -тарихи қайраткерлердің, ұлы тұлғалардың және қарапайым адамдардың өмірі мен қызметін олардың сезіміне әсер ететіндей ашып көрсету;

– оқушыларды суреттеуге, талдауға, ізденуге, бағалауға, дәлелдеуге, өзіндік еркін пікір білдіруге т.б. оқу дағдыларын игеруге бағыттау;

– оқушылардың шамасы келетіндей қоғамдық пайдалы қызметке қатысуы, т.б.[1].

Зерттеу мақсаты: Зерттеу барысында, осы ұсыныстарды басшылыққа алып, отаншылдыққа тәрбиелеуде белсенді әдістемелік тәсілдерді үнемі жетілдіріп отыру қажеттігіне ғылыми зерттеу жұмысы барысында көз жеткіздік. Оқу-тәрбие үдерісінде оқушыларды Қазақстан тарихы сабағында отаншылдыққа тәрбиелеудің тиімді әдіс-тәсілдерін таңдап, оны өмір тәжірибесінде белсенді пайдалануда төмендегідей мақсат- міндеттерді белгіледік:

Ғалымдардың зерттеулеріне қарағанда, патриоттық тәлім жоғары деңгейде қалыптасқан оқушының Отанға деген сүйіспеншілік сезімі терең болады; қазақ халқының тарихын танып-білуге ынтасы жоғары; қазақ халқының мәдениетін, ұлттық ерекшеліктерін, салт-дәстүрін зерделеуге үлкен ұмтылыс танытады; өзінің өмірдегі белсенді рөлін түсінеді.

Зерттеу міндеттері: Эксперимент сыныпта Қазақстан тарихы сабағында отаншылдыққа тәрбиелеудің міндеттері:

– Қазақстан тарихы сабағында оқушыларды отаншылдыққа тәрбиелеудің тиімді әдіс-тәсілдерін таңдап, оны өмір тәжірибесінде белсенді пайдалана білу біліктерін қалыптастыру;

– оқушылардың отаншылдық сезімін дамытуда оқу материалының мазмұнына тарихи тұлғалардың ерлігі мен батырлығы туралы тың үзінді пайдалану;

– Қазақстан тарихы сабағында отаншылдыққа тәрбиелеуде белсенді әдіс-тәсілдерді пайдалану арқылы, оқушы-жастарды отаншылдыққа, адамгершілікке және ұлтжандылыққа тәрбиелеудің құралы ретіндегі рөлін анықтау Эксперимент топта Қазақстан тарихын оқытуда оқушыларға тәрбиелік әсер ететін, оларды ойландыратын, баға бергізетін, осылардың негізінде белгілі бір идеялар мен сенімдер туғызатын тарихи фактілер, идеялар, айқын, нақты фактілер, оқушылардың сезіміне әсер ететіндей материалдар таңдап алынды. Осындай іріктелініп алынған фактілердің әсері оқушылардың ойланып, ой елегінен өткізген сайын күшейе түсетінін көрсетті. Оқушылардың фактілерді ойланып қорытуы және оған баға беруі үшін, көпшілік жағдайда сол фактілерді қайтадан айтып беруі, ол жайлы өзінің еркін көзқарасын білдіруі, оны басқа факті-лермен салыстыруы эксперимент сынып оқушыларының жетістігі деуге болады. Эксперимент топта пайдаланылған қосымша тарихи материалдар оқушыларға алғашқы баяндаған уақытта, пысықтау, сұрау, қорытып-жинақтап қайталау кезінде, яғни тарихты оқытудың бүкіл барысы тәрбиелік міндеттерді іске асыруға ықпал жасады [2].

Материалдар мен әдістер. Әдістемелік еңбектерде тарихты оқытуда оқушыларға тәрбиелік әсер ететін әдіс-тәсілдерді ескере отырып, эксперимент сыныпта төмендегідей әдістеме қолдану тиімді екені анықталды.

Қазақстан тарихы бағдарламасы мен оқулығында оқушыларды патриотизмге тәрбиелейтін әсерлі мәтін, материалдар шамалы болғандықтан, оқу материалын нақтылау және жандандыра түсу үшін курстың негізгі мазмұнының тәрбиелік әсерін күшейтін, өздігінше тәрбиелік рөл атқара алатын дара-жеке фактілерді, образдарды, детальдарды, тарихи-көркем туындыларды, қанатты ұтқыр, дана сөздерді, мақал-мәтелдерді, нақыл сөздерді тауып іріктеп алып пайдаланылды; оқушының кейбір жағдайларда оқиғалар мен адамдарға өзінің жеке көзқарасын еркін білдіруі үшін, материалды оқушыларға нанымды және әсерлі түрде жеткізе білуге назар аударылды; оқушылардың тәрбиелік жағынан маңызды, құнды материалдарды саналы ұғуына көмектесу үшін, жасаған қорытындылары мен бағаларын сенімге, сезімдерін-тұрақты сезімге айналдыра алатын тәсілдерді іріктеп және соларды іске асыру жолдарын іздестіруге назар аударылды[3].

Негізгі бөлім. Эксперимент нәтижесі, Қазақстан тарихын оқытуда оқушыларға тәрбиелік әсер ететін, белсенді оқыту әдістері мен жаңашыл технологияның мүмкіндіктерін қолданудың тиімділігін көрсетті. Сабақта жеке, жұппен және топтық жұмыстар ұйымдастырылды. Әр түрлі тың құжаттармен және ақпарат көздерімен жұмыс жүргізілді. Тәжірибелік жұмыста ұсынылған белсенді оқу әдістері мен инновациялық технологияны пайдалану оқушылардың отаншылдық, адамгершілік сезімін қалыптастыруға және олардың Отан тарихына деген қызығушылықтарын арттыруға мүмкіндік жасады.

Сауалнамаға 10 сыныптан 125 оқушы, 21 педагог қатысты. Сынақ жүргізбес бұрын оқушы-лармен жүргізілген сұрақтардың нәтижесінде, біз олардың патриот, отаншылдық туралы білім деңгейінің жапылама екенін байқадық[4].

Зерттеуімізде тәрбиелік деңгейлер мен көрсеткіштер туралы шетелдік және отандық ғалым-дардың пікірін басшылыққа алып, Қазақстан тарихын оқытуда оқушыларды отаншылдыққа тәрбиелеуге әсер ететін, тарихи білімдер мазмұнын салыстырмалы түрде оқушылардың үш деңгейінің өлшемдері мен көрсеткіштерін төмендегідей анықтадық. Қазақстан тарихынан отан-шылдыққа тәрбиелеуге әсер ететін маңызды тарихи оқиғалар мен құбылыстарды, ұғымдардың мәнін, тарихи қайраткерлердің ерлігін білуі, Отанды қорғауға дайындықта белсенділігін жат-қыздық. Оның: төменгі деңгейіне отаншылдық туралы түсінігі бар, жалпылама нақты емес, яғни төмен. Орта деңгейіне отаншылдық туралы түсінігі бар, бірақ оның маңызына жете көңіл аудар-майды, мазмұнын толыққанды білмейді, яғни орташа. Жоғары деңгейде Қазақстан тарихын бойынша отаншылдыққа тәрбиелеуге ықпал жасайтын маңызды тарихи оқиғалар мен құбылыс-тарды, ұғымдардың мәні бойынша түсінігі жақсы, ұғымның маңызы мен мазмұнын біледі, өз бойында отаншылдық, ұлтжандылық қасиеттерді шынайы бағалай алатынын, отаным, жерім, елім деген қасиетті ұғымдарды дұрыс пайдалануға ұмтылатыны ескерілді, яғни жоғары болып табылады.[5]

Зерттеу нәтижесі. Тәжірибелік-экспериментке қатысқан 177 оқушының эксперименттің алғашқы кезеңінде тек 39%-ның ғана білімдік, тәрбиелік көрсеткіштері жоғары деңгейде, 36%-ныкі орташа, ал 25%-нікі төмен болса, эксперименттің қалыптастыру кезеңінде бұл көрсеткіш-тер 7%-ға, бекіту кезеңінде бастапқы кездегімен салыстырғанда 25% ға-артты, яғни экспери-ментті бекіту кезеңіндегі нәтижесі 68% оқушы өздерінің тәрбиелік деңгейлерінің жоғары деңгейде екенін көрсете білді. Бұл эксперимент жұмысымыздың оң нәтижесі деп ойлаймын.

2016-2017 оқу жылында жүргізілген тәжірибелік-эксперименттік жұмыстың қалыптастыру кезеңінде оқушылардың білімдік және тәрбиелік деңгейлерінің біршама өскені анықталынды.

Қазақстан тарихы сабағында отаншылдыққа тәрбиелеуде оқушыларға ауызша (сұрақ-жауап, құзыреттілікке бағытталған тапсырмалар, пікірсайысқа дайындық, т.б.);

- қысқаша жазба жұмыстары (тезистер, конспектілер, эссе, тарихи шығарма, т.б.);

- тест тапсырмалары (жабық тест, ашық тест, мәтіндік тест, көпжауапты тест);

- шығармашылық жұмыстар (рөлдік ойындарға, сахналық көріністерге дайындық), өзара бақылау жұмыстары, қатемен жұмыс.

Оқушыларға шығармашылық (хабарлама, презентация, т.б.) және жобалық тапсырмалар тақырыптарын алдын ала берілді. Эксперимент топтың мұғалімі осы шығармашылық жұмыс түрінің талаптарымен таныстырды. Оқушы хабарлама даярлаған кезде білімін көрсетіп қоймай, хабарлама (презентация) дайындайтын батырға қатынасын, өз сезімдерін, күйзелісін білдіруі тиіс.

Қазақстан тарихы сабағында отаншылдыққа тәрбиелеуде оқушыларға түрлі деңгейдегі интерактивті тапсырмалар мен хабарлама, рефераттар жазып келу тапсырылды. Сынақ топтағы оқушыларға төмендегідей реферат тақырыптары ұсынылды:

1. Қазақ батырларының ерлігі - жастарға үлгі.

2. Менің Отаным Қазақстан.

3. Қазақстан Республикасының тәуелсіздігіне 25 жыл.

4.Қазақ хандығының құрылғанына 550 жыл.

5. Кенесары Қасымовтың басшылығымен болған көтерілістің маңызы.

6. Тарихта із қалдырған дара тұлғалар.

7. Б. Момышұлының еңбектері-жастарды отаншылдыққа тәрбиелеудің құралы. [6]

Оқушылардың отаншылдық сезімдерінің қалыптасу деңгейінің жоғарылағанын Отан тарихына деген белсенділіктерінің артуындағы өзгерістерден байқалды. Оқушылардың отаншылдық қасиеттердің маңызын түсінгендіктерін олардың сабақтағы жауаптарынан және қарым-қатынасынан да байқадық, пәнге деген қызығушылықтары артқанынан пайда болды.

Қазақстан тарихы сабағында отаншылдыққа тәрбиелеу барысында оқушылар әр түрлі ізденістер жасап, жаңа мәліметтер қорын жинақтап, шығармашылық қабілеттерін дамытты. Қазақстан тарихы сабағында отаншылдыққа тәрбиелеудің мазмұнын, тәжірибелік-эксперименттік жұмыстардың қорытындысында оқушылардың білімі мен тәрбиелік деңгейлері төмен-дегідей болды.

- «Қазақстан тарихы сабағында оқушыларға қазақстандық патриотизм идеясын дарыту»;
- «Тарих сабағында жаңашыл технологияларды қолданудың әдістемелік жолдары»;
- «Мәңгілік Ел» ұлттық идеясы Қазақстан тарихын оқытуда оқушылардың отаншылдық сезімін қалыптастырудың құралы»;
- «Қазақстан тарихы сабағында оқушылардың шығармашылық қабілеттерін жетілдіру» т.б.

Қортынды. Тәжірибелік-эксперименттік жұмыстың бекіту кезеңіндегі оқушылардың білімдік, тәрбиелік деңгейлерінің сапасының көрсеткіші Қазақстан тарихы сабағында оқушыларды отаншылдыққа тәрбиелеу әдістемесі оң нәтиже берді деген қорытындыға әкелді. Тарихи білім мазмұнын ашып көрсетуде бірқатар тақырыптардың тәрбиелік мәнін ашып көрсету барысында біз дайындаған сабақ жоспарлары бойынша өткізілген тәрбиелік іс-шараларды талдау, бағалау және қорытындылау нәтижесінде төмендегідей тұжырымдар жасаймыз:

• Жалпы білім беретін мектепте Қазақстан тарихы сабақтарында оқушыларға қазақ батыр-ларының ерлігі, қаһармандық қасиеттері арқылы отансүйгіштік қасиеттерін жетілдіруде эпос-тардың, мақал-мәтелдердің, жұмбақтардың, ертегілердің, батырлық жырларының, шежіренің, бата сөздердің, т.б. алатын орны ерекше болып табылады. Бұлар қаһармандық, ерлік жасау, Отанға деген сүйіспеншіліктің мәнін түсіндіруде оқушылардың отансүйгіштік дүниетаны-мының кеңеюіне әсерін тигізеді [7].

Мектеп оқушыларына қазақ батырларының қаһармандық бейнесін түсіндіруде батырлар жырының алатын орны ерекше. Эпостық жырларда батырлардың ерлігі шынайылығымен сипат-талатынын ескере отырып, тарихи мағлұмат беруде шежіренің маңызы зор екенін негіздедік.

Нәтижелерді талқылау.

• Қазақстан тарихы сабағында отаншылдықтың мәнін, мазмұнын ашып көрсету арқылы, оны Қазақстан тарихын оқытуда пайдалану әдістемесі бойынша жасалған жұмыстар барысында олардың тарихи білімін, елжандылық қасиеттерін, танып білуін және шығармашылықтарын дамытуға мүмкіндіктер туғызылды;

• Қазақстан тарихы сабағында оқушыларды отаншылдыққа тәрбиелеуде жеке, топпен, ұжыммен жұмыс жасау біліктерін дамытуға мүмкіндіктер туғызылды;

• Тәжірибелік-эксперименттік жұмыстың барысында оқушылардың отан, туған өлке, Қазақ-стан менің Отаным, тарихтағы адамның рөлі, батырлар ел қорғаны, ержүректілік, батырлық, адалдық, қайсарлық сияқты ұғымдар туралы түсініктері кеңіді [8].

• Тәжірибелік-эксперименттік жұмыстың барысында сабақ жоспарларының нәтижесін сараптау қорытындысында оқушылардың Қазақстан тарихы сабағында отаншылдыққа дәріптеу негізінде тәрбиелілік деңгейінің өскенін анықтадық [9].

Сонымен қорыта келгенде, егерде оқушыларға Қазақстан тарихы сабағында отаншылдық-тың мазмұнын ашып көрсету арқылы, оны Қазақстан тарихын оқытуда пайдалану әдістемесін кешенді түрде пайдалана білсек, онда оқушылардың өз елі, жері, Отанына деген сүйіспенші-лігіне әсер етіп, Отанын қорғауға дайын деген сенімінің артуының

нәтижесінде патриоттық қасиеттерінің қалыптасуына ұтымды жағдай туғызуға болатынына тәжірибелік-эксперименттік жұмыстардың нәтижесінде анық көз жеткіздік.

Қазақстан тарихы сабағында отаншылдықтың мәнін, мазмұнын ашып көрсету арқылы, оны Қазақстан тарихын оқытуда пайдалану әдістемесі бойынша жасалған жұмыстар барысында олардың тарихи білімін, елжандылық қасиеттерін, танып білуін және шығармашылықтарын дамытуға мүмкіндіктер туғызылды[10].

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Әбдіғұлова Б.Қ. Қазақстан тарихын оқытуда оқушылардың өздік жұмыстарын ұйымдастыру жолдары. – Алматы: ЖАК, 2000. – 112 б.

2. Әбдіғұлова Б.Қ. Қазақстан тарихын оқытудың өзекті проблемалары. – Алматы: Ғылым, 2001. – 170 б.

3. Әбдіғұлова Б.Қ. Қазақстан тарихы оқулығы: өзекті мәселелері және оны жетілдіру жолдары. – Алматы, 2002. – 179 б.

4. Әбдіғұлова Б.Қ. Қазақстан тарихы сабағында оқушыларды патриотизмге тәрбиелеу. – Алматы., 2012. – 109 б.

5. Лернер И.Я. Развитие мышления учащихся в процессе обучения истории. – М., 1982.

6. Назарбаев Н. Инновациялар мен оқу-білімді жетілдіру арқылы білім экономикасына\| Егемен Қазақстан, 2006 жыл, 27 мамыр. Қазақстан тарихынан әңгімелер: Жалпы білім беретін мектептің 5-сыныбына арналған оқулық /Әбдіғұлова Б.Қ., Қапаева А.Т., Кенжебаев Ғ.К. – Алматы: Алматыкітап, 2011. – 224 б.

7. Ежелгі Қазақстан тарихы: Жалпы білім беретін мектептің 6-сыныбына арналған оқулық /Төлеубаев Ә., Халидуллин Ғ., Сәрсекеев Б.С. – Алматы: Атамұра, 2007. – 160 б.

8. Орта ғасырлардағы Қазақстан тарихы: Жалпы білім беретін мектептің 7-сыныбына арналған оқулық / Садықов Т.С., Жолдасбаев С. – Алматы: Атамұра, 2007. – 240 б.

9. Қазақстан тарихы: Жалпы білім беретін мектептің 8-сыныбына арналған оқулық / Қасымбаев Ж.Қ., т.б. – Алматы: Мектеп, 2004. – 248 б.

10. Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы «Жаңа әлемдегі жаңа Қазақстан» атты Қазақстан халқына Жолдауы. – Алматы. – 72 б.

Paydalanılğan ädebietter tizimi:

1. Abdigwlova B. K. Qazaqstan tarixi stwdiyasında stwdenttiñ täwelsiz opws vias ordinandis opus. - Almatı: JAK, 2000. 112 B.

2. B. k. Äbdigulova Qazaqstan tarixi Doktrinasınıñ özekti mäseleleri. - Almatı: Ğılım, 2001. 170 b.

3. Abdigwlova B. K. Artem Qazaqstan tarixında: ipsa quaestiones et eius mores emendare. Alma-Ata., 2002. 179 P.

4. Abdigwlova B.K. qoғam müddesi üşin bilimi: tülekter arasında Qazaqstan tarixi boyınşa lekcıyalarda.- Almatı., 2012. 109 B. 5. Lerner İ. Ya. tarixti oqw procesinde tülekterdiñ ilgerilewi. - M., 1982.

5. Lerner İ. Ya. Razvıtie mışlenıya wçaşçıxsya v processe obwçeniya istorii.-M., 1982.

6. Nazarbaev N. İnnovacıyalar men oqw-bilimdi jetildirw arqılı bilim ékonomikasına\| Egeмен Qazaqstan, 2006 jul, 27 mamır. Qazaqstan tarixınan äñgimeler: Jalpı bilim беретin mekteptiñ 5-sınıbına arnalğan oqwlıq /Äbdigulova B.Q., Qapaeva A.T., Kenjebaev Ğ.K. -Almatı: Almatıkitap, 2011. 224 b.

7. Ejelgi Qazaqstan tarixi: Jalpı bilim беретin mekteptiñ 6-sınıbına arnalğan oqwlıq /Tölewbaev Ä., Halidwllin Ğ., Särsekeev B.S.-Almatı: Atamura, 2007. 160 b.

8. Oрта ғasırlardaғы Qazaqstan tarixi: Jalpı bilim беретin mekteptiñ

9. Qazaqstan tarixi: Jalpı bilim беретin mekteptiñ 8-sınıbına arnalğan oqwlıq / Qasımbaev J.Q., t.b.- Almatı: Mektep, 2004.- 248 b.

10. Qazaqstan Respwblıkası Prezidentiniñ 2007 julğı «Jaña әлемдегі jaña Qazaqstan» attı Qazaqstan xalqına Joldawı. -Almatı., 72 b.

